

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Ministerstvo financií Slovenskej republiky predkladá návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorým sa implementuje článok 4 smernice Rady (EÚ) 2016/1164 z 12. júla 2016, ktorou sa stanovujú pravidlá proti praktikám vyhýbania sa daňovým povinnostiam, ktoré majú priamy vplyv na fungovanie vnútorného trhu, pokiaľ ide o pravidlo o obmedzení úrokových nákladov.

V čl. I sa mení a dopĺňa zákon o dani z príjmov, ktorý už obsahuje viaceré opatrenia na ochranu proti daňovým podvodom, pričom predmetom návrhu zákona je aj zavedenie nového pravidla o obmedzení úrokových nákladov zacieleného proti praktikám, ktoré na umelé znížovanie základu dane z príjmov využívajú nadmerné dlhové financovanie. Navrhované opatrenie vyplýva z povinnosti transpozície smernice (EÚ) 2016/1164.

Návrh zákona ďalej obsahuje spresnenie a doplnenie pravidiel transferového oceňovania. Ide najmä o úpravu a spresnenie definície zahraničnej závislej osoby, spresnenie definície kontrolovanej transakcie a doplnenie významnej kontrolovanej transakcie (bezpečný prístav), doplnenie pravidiel pri určení základu dane stálej prevádzkarne daňovníka s obmedzenou daňovou povinnosťou (nerezidenta) na území SR v súlade s aktuálnou metodikou Smernice OECD o transferovom oceňovaní, doplnenie pravidiel pri korešpondujúcej úprave základu dane v prípade stálej prevádzkarne daňovníka s obmedzenou daňovou povinnosťou (nerezidenta) na území SR, ako aj doplnenie odkazu na Smernicu OECD o transferovom oceňovaní do zákona o dani z príjmov z dôvodu zabezpečenia právnej istoty pri uplatňovaní pravidiel transferového oceňovania.

V návrhu zákona sa dopĺňa postup daňovníka v prípade preventívnej reštrukturalizácie. Ide o legislatívnu úpravu tzv. zákonného a daňovo uznaného odpisu pohľadávok, podľa ktorej bude postupovať daňovník pri zániku pohľadávky alebo záväzku, vrátane odpustenia dlhu, ako aj pri tvorbe opravných položiek k pohľadávkam.

Návrh zákona obsahuje aj možnosť vyššieho odpočtu daňového bonusu na vyživované dieťa (deti) v nadväznosti na započítanie príjmov (čiastkových základov dane) obidvoch oprávnených osôb (napr. rodičov) do úhrnu príjmov pre účely uplatnenia tohto daňového bonusu.

Návrhom zákona sa od 1. januára 2023 mení spôsob registrácie k dani z príjmov u vybraných typov daňovníkov. Správca dane bude registrovat' daňovníkov na daň z príjmov z úradnej moci na základe údajov z registra právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci zapísaných do obchodného registra a živnostenského registra a podľa oznámenia finančného riaditeľstva zverejneného na jeho webovom sídle.

Predpokladaným návrhom zákona sa na základe poznatkov z uskutočnených konzultácií a z aplikačnej praxe upravujú, spresňujú a zjednocujú z dôvodu zvýšenia právnej istoty daňovníkov niektoré ustanovenia zákona o dani z príjmov.

V čl. II sa mení a dopĺňa zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok), kde sa navrhuje úprava registrácie z úradnej moci, vzhľadom na nedostatočnú kvalitu dát zdrojového registra tak, že od 1.1.2023 sa budú registrovat' z úradnej moci daňové subjekty, ktoré sú do tohto

registra zapísané z obchodného a živnostenského registra a z ostatných registrov, podľa oznámenia, ktoré bude zverejnené na webovom sídle Finančného riaditeľstva SR.

Ďalej sa pri ukladaní pokút zavádza systém tzv. „druhej šance“, podľa ktorého správca dane pokutu, ktorú je možné určiť v rámci intervalového rozpätia, neuloží, ale vyzve na splnenie povinnosti s upozornením, že pri ďalšom porušení už bude uložená pokuta.

Tiež sa navrhuje skrátiť lehotu na vyrubenie úroku z omeškania pri úplnej úhrade nedoplatku tak, že úrok bude možné uložiť do jedného roka od konca roka, v ktorom bol nedoplatok uhradený. Navrhuje zrýchliť postup pri vrátení vodičského preukazu, ak je zastavené exekučné konanie.

Vplyvy návrhu zákona na rozpočet verejnej správy, na podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy a vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu a vplyvy na informatizáciu spoločnosti sú uvedené v doložke vybraných vplyvov. Návrh zákona nebude mať vplyvy na životné prostredie a na služby verejnej správy pre občana.

Účinnosť predkladaného zákona sa navrhuje s dostatočne dlhou legisvakanciou.

Predkladaný návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky a inými právnymi predpismi, medzinárodnými zmluvami a dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj v súlade s právom Európskej únie.

Účinnosť zákona sa navrhuje 1. januára 2023 okrem čl. I bodov 10, 12, 28 a §52zr v bode 40 a čl. II bodov 8 a 9 a § 165o v bode 11, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. januára 2024.